

Sygn. akt: I 1 C 159/19 upr.

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny Sekcja d/s rozpoznawanych w postępowaniu uproszczonym  
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Ewa Kokowska-Kuternoga

Protokolant: protokolant Anna Lewińska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2019 r. w Gdyni

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego  
z siedzibą w G.

przeciwko L. F.

o zapłatę

**I** zasądza od pozwanej L. F. na rzecz powoda (...) Inwestycyjnego Zamkniętego Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G. kwotę 5580, 24 zł (pięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt 24/100 złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27.11.2018r. do dnia zapłaty;

**II** zasądzoną w p-ckie I kwotę rozkłada na 27 rat po 200 zł i ostatnią w wysokości 180, 24 zł, płatnych do 27 dnia każdego miesiąca , poczynając od uprawomocnienia się wyroku, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności każdej z rat;

**III** oddala powództwo w pozostałej części;

**IV** nie obciąża pozwanej L. F. kosztami procesu;

## UZASADNIENIE

Powód E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w G. wniósł pozew przeciwko L. F. o zapłatę kwoty 10579, 92 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu wskazał , że na kwotę dochodzona pozewem składa się : 5000 zł – należność główna, 580, 24 zł odsetki umowne obliczone w okresie obowiązywania umowy od należności kapitałowej, 4999, 68 zł – tytułem opłaty przygotowawczej oraz administracyjnej

(pозew – k. 3-4v)

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 27.2.2018r. pomiędzy S. Spółką zoo z siedzibą w W., a L. F. została zawarta umowa pożyczki nr (...) na kwotę 5000 zł na okres do 27.2.2021r z oprocentowaniem stałym 10 % w stosunku rocznym. Zgodnie z zapisem umowy odsetki umowne wyniosły 808, 31 zł za każdy rok trwania umowy, a raty po 300, 23 zł w liczbie 36 miesięcznych płatnych do dnia 27-go każdego miesiąca począwszy od dnia 27.3.2018r poprzez wpływ na rachunek bankowy. Ustalono też kolejność zaliczania spłat w ten sposób, że w pierwszej kolejności zalicza się wpłatę na poczet odsetek,

pro wizji administracyjnej, opłaty przygotowawczej, a na końcu należności głównej-kapitału . Za okres opóźnienia będą naliczane odsetki / karne/ w wysokości zmiennej stopy procentowej NBP, w stosunku rocznym.

dowód: umowa k. 15-22, harmonogram k. 25

Z kolei pomiędzy S. Spółką zoo z siedzibą w W. (zbywcą) a E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w G. (nabywcą) zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności w dniu 5.3.2018r. Przedmiotem sprzedaży była między innymi wierzytelność zbywcy przysługująca względem dłużnika L. F. w wysokości 10807,99 zł. L. F. została poinformowana o w/w zmianie wierzyciela pismem z dnia 10.8.2018r

dowód: umowa sprzedaży wierzytelności - k. 42-44, pismo powoda k. 9

Pozwana przyznała okoliczności wskazane w pozwie i, że nie spłaciła w terminie wymagalnych rat i powstała zaległość w wysokości 910, 33 zł na dzień 29.5.2018r

dowód : wezwanie do zapłaty k. 11-12

Pismem z dnia 25.6.2018r E. D. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w G. wypowiedział L. F. umowę z dnia 27.2.2018r z upływem 30-u dni od 9.7.2018r i wezwał ją do zapłaty zaległej kwoty 918,40 zł wskazując nr konta i informując, że z chwilą upływu terminu bez wpłaty zaległości wymagalna będzie cała kwota pożyczki pozostała do spłacenia w wysokości 10139 , 40 zł .

dowód: wezwanie i wypowiedzenie k. 13-14

Pozwana nie dokonała wpłaty na rzecz powoda.

bezsporne

### **Sąd zważył, co następuje:**

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalony został , na podstawie dokumentów przedstawionych przez powoda i pozwaną, albowiem ich prawdziwość nie była kwestionowana przez stronę pozwaną skutecznie.

Z przedłożonych przez powoda dokumentów wynika, że nabył on przedmiotową wierzytelność od S. Spółki zoo z siedzibą w W. . Powód przedłożył umowę pożyczki, harmonogram spłaty pożyczki, oraz wezwania do zapłaty, powód złożył dokumenty – dowody wykazujące, że dochodzone roszczenie mu przysługuje w postaci umowy łączącej pozwanego z poprzednikiem prawnym powoda i umowy cesji wierzytelności pozwanej. Strona powodowa wskazała, jakiej kwoty się domaga, przedstawiła dowody, które stanowią o zasadności roszczenia. Pozwany nie zakwestionował istnienia i wysokości roszczenia, legitymacji czynnej powoda , przyznał fakty wskazane w pozwie i uzasadnieniu pozwu, nie wskazał i nie przedłożył dowodów na okoliczność, że wywiązywał się z zawartej z poprzednikiem prawnym powoda umowy pożyczki nie dając powodu do wypowiedzenia umowy, tj., że płacił zadłużenie zgodnie z harmonogramem, tym samym uznając zasadność żądania powoda. Powód załączył dokument prywatny w postaci umowy pożyczki, cesji wierzytelności , harmonogramu spłat stanowiącego załącznik do umowy pożyczki. Do pozwu powód dołączył wypowiedzenie umowy , wezwania do zapłaty. Należy wskazać, że umowa cesji nie stanowi jeszcze dowodu, iż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu rzeczywiście istnieje. Stosownie bowiem do treści art. 516 zd. 1 k.c. „zbywca wierzytelności ponosi względem nabywcy odpowiedzialność za to, że wierzytelność mu przysługuje”. Umowa cesji nie stanowi więc sui generis dowodu, iż wierzytelność nią objęta istnieje, może jedynie skutkować odpowiedzialnością zbywcy w sytuacji, gdy wierzytelność ta mu nie przysługuje. Przedstawienie więc umowy pożyczki i zestawienia brakujących wpłat wymagalnych rat od pozwanej oraz wezwań do zapłaty i wypowiedzenia umowy jako dowodu istnienia wierzytelności dopiero zwalniało powoda od obowiązku udowodnienia istnienia roszczenia dalszymi dowodami. Powód , co do zasady i wysokości udowodnił swoje roszczenie.

Zważyć należy, iż zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą rozkładu ciężaru dowodu – strona, która z danego faktu wywodzi skutki prawne, obowiązana jest fakt ów wykazać. Stosownie bowiem do treści art. 6 k.c. „ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne”. Ponadto, zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontradyktoryjności, to strony mają dążyć do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy, a w razie nieuzasadnionej bierności strona naraża się na sankcję w postaci przegrania procesu. W tej sprawie obie strony uczyniły zadość obowiązkowi wynikającemu z art. 6 kc. Powód udowodnił istnienie roszczenia i jego wysokość, a pozwana nie wykazała, że spłaciła zobowiązanie w ratach wg harmonogramu.

Sąd winien z urzędu sprawdzać, czy jakiś zapis w umowie jest zapisem niedozwolonym. Strony zawarły dobrowolnie umowę o pożyczkę po przeanalizowaniu i podpisaniu, a więc i zapoznaniu się z treścią umowy i rozważeniu treści umowy, w tym dodatkowych zapisów dotyczących kosztów umowy i dyspozycji pobierania kosztów windykacji, opłaty operacyjnej. Umowa ta została zawarta na wniosek pozwanej.

Art. 385<sup>1</sup> kc stanowi, że :”. § 1. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 2. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

§ 3. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument **nie miał rzeczywistego wpływu**. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

§ 4. **Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.**

W zakresie tych należności znajdowały one oparcie w przepisach kodeksu cywilnego regulującego umowę pożyczki i świadczenia uboczne w postaci odsetek za opóźnienie (art. 720-724 kc i art. 481 §1 i 2 kc) oraz postanowieniach umowy, podlegającej szczególnemu reżimowi określonymu w ustawie z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. 2011, nr 126, poz. 715, ze zm). Przywołany przepis art. 720 kc stanowi bowiem, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości; zaś przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, w szczególności art. 3 ust. 1 określa, że przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, a także art. 3 ust. 2 pkt 1 określający, że za umowę o kredyt konsumencki uważa się również umowę pożyczki.

W świetle tych regulacji, w ocenie Sądu, powództwo w części obejmującej niespłaconą przez pozwanego kapitału pożyczki oraz odsetek umownych od tego kapitału naliczonego pozostawało w pełni przez powoda wykazane. W tym celu przedstawił on bowiem zawartą przez pozwanego umowę pożyczki, a pozwany przyznał ten fakt.

W pozostały jednak zakresie, tj. w części obejmującej roszczenie o zapłatę kosztów prowizji w kwocie 4999, 68 zł - powództwo pozostawało niezasadne .

W ocenie Sądu, przywołane przez powoda postanowienia umowne przewidujące te opłaty w wysokości wyżej wskazanej pozostawały regulacjami o charakterze abuzywnym, które z mocy art. 385<sup>1</sup> §1 i 3 kc nie wiązały pozwanego, który zawarł z pożyczkodawcą umowę jako konsument. Zgodnie bowiem z przywołanym przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki

w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nieuzgodnione indywidualnie są zaś te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

W ocenie Sądu postanowienia umowy przewidujące możliwość obciążenia konsumenta, a więc pozwanego opłatami w wysokości 4999,68 zł bez wskazania w tabelach sposobu naliczania w/w prowizji - przewidziane w treści wyżej wskazanych zapisów umowy są postanowieniami umownymi indywidualnie nieuzgodnionymi w myśl przepisu art. 385<sup>1</sup> §1 kc. Postanowienia indywidualnie uzgodnione w myśl wyżej wymienionego przepisu to bowiem nie postanowienia, których treść konsument mógł negocjować lecz takie postanowienia, które rzeczywiście powstały na skutek indywidualnego uzgodnienia. Wymienione w treści art. 385<sup>3</sup> kc niedozwolone postanowienia umowne mają wyłącznie charakter przykładowy, stanowiąc swoistą regułę interpretacyjną ułatwiającą stosowanie art. 385<sup>1</sup> kc.

Jednocześnie, w opinii Sądu, zastrzeżenie zawarte we wskazanych wyżej zapisach umowy przewidujące, iż pożyczkobiorca będzie zobowiązany do ponoszenia opłaty prowizji bez wskazania jak jest liczona, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta. Z jednej bowiem strony opłaty te są rażąco wygórowane, gdyż ich zastrzeżenie w takiej wysokości nie ma żadnego uzasadnienia w rzeczywistej wysokości opłat ponoszonych zwykle za takie czynności. Z uwagi na powyższe regulację odnoszącą się do tych kosztów – Sąd ocenił jako prowadząca w istocie rzeczy do zapewnienia powodowi nieuzasadnionych korzyści i naruszającą interesy ekonomiczne konsumenta w rażący sposób.

Pokreślić należy, że przedmiotowe postanowienia w sposób rażący naruszają interesy konsumentów, w szczególności te ekonomiczne związane z obowiązkiem uiszczenia znacznych i dodatkowych kosztów, które mogą prowadzić do zwiększenia istniejącego zadłużenia. Działanie legitymizowane treścią zapisu prowadzi w rezultacie do obciążenia zadłużonego klienta kolejnymi zobowiązaniami w praktyce utrudniając mu możliwość uregulowania należności wynikającej ze zobowiązania pierwotnego.

Z uwagi na powyższe w tym zakresie Sąd żądanie pozwu uznał za całkowicie nieuzasadnione. Skutkiem bowiem ustalenia przez Sąd abuzywaności zapisu umowy jest brak związania nim konsumenta.

W szczególności przepisem statuującym wprost takie uprawnienie nie mógł być art. 13 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 21 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, który stanowi, że umowa o kredyt konsumencki powinna określać informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Przepis ten zobowiązuje przedsiębiorcę do precyzyjnego wskazania wysokości opłat obciążających kontrahenta, nie jest jednak możliwym, by na tej podstawie wywodzić o uprawnieniu do prowadzenia pobierania opłat prowizji w wysokości 4999,68 zł dla kwoty pożyczki 5000 zł.

Przedsiębiorca, decydując się na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na udzielaniu pożyczek gotówkowych winien uwzględnić specyficzne dla niej ryzyko transakcyjne (np. ryzyko nieterminowego wykonywania zobowiązań). Stąd na dezaprobatę zasługuje działanie powoda polegające na określeniu liberalnych przesłanek weryfikacji podmiotów - jak to zostało przez niego określone "zestandardyzowanych", które mogą zostać jego kontrahentami (np. w porównaniu do wymogów stawianych przez instytucje bankowe), zaś zwiększone w związku z tym ryzyko kompensowane jest przede wszystkim poprzez przeniesienie na konsumentów wszelkich kosztów wywołanych wykonywaniem zobowiązań. Przyjęty przez w takim układzie działalności przedsiębiorcy model skupiony jest na maksymalizacji zysku wskutek maksymalizacji ilości zawartych umów, a koszty wywołane umowami przenoszone są na konsumenta. Powyższa argumentacja uprawnia do określenia tych umów jako ryzykowne (w porównaniu do podobnych produktów bankowych), czyli takie o mniejszym prawdopodobieństwie samodzielnej spłaty i wobec takich konsumentów podejmowane są dodatkowe czynności. W ocenie Sądu obranie takiego modelu prowadzenia działalności gospodarczej, a w ślad za nim kreowanie regulacji o treści omawianej powoduje uchylene

ciążącej na przedsiębiorcy odpowiedzialności za zawierane przez niego umowy (w szczególności te o podwyższonym ryzyku nieterminowej spłaty). [...].

W konkluzji należy zważyć, że kwestionowane postanowienia pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, albowiem w sposób nierównomierny rozkładają ryzyko transakcyjne pomiędzy stronami kontraktu przenosząc wyłącznie na konsumenta dodatkowe – obok oprocentowania - koszty niewspółmiernie wysokiej prowizji do wartości pożyczki. Nie są to wszakże czynności, które pożyczkodawca podejmuje na zlecenie konsumenta, bądź w jego interesie.

Uznając więc omówione postanowienia umowne za niedozwolone i wyeliminowując je z praktyki Sąd miał na względzie, iż w sprawie niniejszej zostały łącznie spełnione wszystkie przesłanki ku temu konieczne: umowa została zawarta z konsumentem (co w niniejszej sprawie było oczywiste), kwestionowane postanowienia nie zostały uzgodnione indywidualnie z pozwanym a jednocześnie postanowienia te kształtowały jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy oraz nie dotyczyły sformułowanych w sposób jednoznaczny główny świadczeń stron.

W tym miejscu podkreślić należy, iż orzecznictwo europejskie stoi na stanowisku, że Sąd powinien z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał podniósł, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą” ( podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42-44. (źródło (...)) Nadto w pkt. 2 i 3 wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 30 maja 2013 r. (C-397/11) Trybunał ten jednoznacznie stwierdził, że :

i. artykuł 6 ust. 1 Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, ma obowiązek, po pierwsze, wyciągnięcia wszystkich konsekwencji wynikających na podstawie prawa krajowego z takiego stwierdzenia bez oczekiwania na wniosek konsumenta w tym zakresie w celu zapewnienia, iż konsument nie będzie związany takim warunkiem, oraz po drugie, oceny co do zasady na podstawie obiektywnych kryteriów, czy dana umowa może dalej istnieć bez takiego warunku.

ii. dyrektywę 93/13 należy interpretować w ten sposób, że sąd krajowy, który z urzędu stwierdza nieuczciwy charakter warunku umownego, powinien w miarę możliwości zastosować krajowe przepisy proceduralne w taki sposób, aby wyciągnąć wszystkie konsekwencje, które na podstawie prawa krajowego wynikają ze stwierdzenia nieuczciwego charakteru danego warunku, w celu zapewnienia, że konsument nie będzie nim związany.

Innymi słowy Sąd krajowy powinien wykorzystać wszystkie możliwe środki, aby z urzędu uwzględnić niedozwolony charakter postanowienia umownego, nawet jeśli konsument tego aspektu nie podniósł na żadnym etapie procesu. Przy czym, co istotne w sprawie niniejszej, na aspekt ten pozwana wskazywała, wadliwie przywołując w tym zakresie - w miejsce abuzywności postanowień umownych - instytucję wyzysku.

Mając powyższe na uwadze, wobec abuzywności wyżej omówionych zapisów umownych - ponad zasądzoną w pkt. I wyroku kwotę 5580,24 zł - Sąd w pkt. II wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Orzeczenie w tym zakresie wydano z uwzględnieniem brzemienia art. 385<sup>1</sup> §1kc.

Z art. 320. kpc :” W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.”, wynika, że jest to szczególna zasada wyrokowania, określana jako "moratorium sędziego"; obok charakteru procesowego ma on także cechy normy materialnoprawnej (m.in. K. P., M. P.). Podstawą zastosowania przepisu jest wyłącznie uznanie sądu, że zachodzą szczególnie uzasadnione wypadki. Ustanowiona w art. 320 k.p.c.

norma ma charakter wyjątkowy i może być tym zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Wynika to z faktu, iż dopuszcza ona znaczną ingerencję Sądu w stosunek cywilnoprawny stron procesu.

Biorąc pod uwagę stwierdzenia pozwanego wyrażone w sprzeciwie i na rozprawie, Sąd uznał, że w chwili wyrokowania sytuacja dłużnika powoduje, iż wyrok zasądający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację, dlatego przychylił się do wniosku o rozłożenie należności na raty realne z punktu widzenia powoda i zaspokajające dążenia pozwanego do spłaty długu.

Fakt jedynie częściowego utrzymania się przez powoda ze zgłoszonym w pozwie roszczenia oraz fakt rozłożenia na raty zasądzonej kwoty znalazł swoje odzwierciedlenie w treści rozstrzygnięcia o kosztach procesu zawartego w punkcie IV wyroku. Pozwany został bowiem uznany za przegrywającego spór, ale nieobciążony kosztami procesu z tych samych powodów, co rozłożono należność na raty. Na koszty procesu składały się koszty poniesione wyłącznie przez stronę powodową w postaci: uiszczonej opłaty sądowej w kwocie 300 zł, wynagrodzenia z tytułu kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej przez występującego w sprawie radcę prawnego, które to wynagrodzenie zostało ustalone w wysokości pojedynczej stawki minimalnej przewidzianej w przewidzianej w §2 pkt. 2 rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych tj. w kwocie 3600 zł, opłaty od pełnomocnictwa- 17 zł. Stosownie więc do przewidzianej w art. 98 i 108 kpc zasady rozliczania – pozwanego obciążają poniesione przez powoda koszty procesu w części przegranej tj. 53%, czyli 2065, 86 zł i taka kwota byłaby na rzecz powoda od pozwanego przez Sąd zasądzona, gdyby Sąd nie zwolnił pozwanego z tego obowiązku na mocy art. 102 kpc.